

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У КОНТЕКСТІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

С.П. Поліщук, к.е.н., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

В умовах реформування української економіки та суспільства особливого значення набуває удосконалення, раціоналізація та формування нормативно-правового забезпечення процесів управління, в тому числі децентралізації. Процеси розвитку публічного управління і децентралізації влади спрямовуються на забезпечення успішного реформування систем управління.

Формування нормативно-правової бази пов'язане з формуванням інституційного забезпечення та регулюванням багатьох економічних і соціальних відносин. Вирішення питань щодо використання нової моделі публічного управління в Україні стає все більш актуальним, адже недосконалість розробки законодавчої бази призводить до неефективності здійснення процесів управління, тому існує необхідність дослідження нормативно-правового забезпечення децентралізації в сучасних умовах реформування економіки.

Сьогодні в Україні значно активізувалася робота над створенням належної нормативно-правової основи публічного управління, яка повинна узгоджуватися із нормативно-правовим регулюванням процесу децентралізації влади, що й визначає необхідність дослідження цієї проблематики.

Особливого значення для України має процес формування правового середовища, яке реалізує прагнення країни до європейської інтеграції і закладає основні положення для формування публічного управління та адміністрування. Одним із перших та основних нормативних актів є Концепція адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу, що передбачає здійснення комплексу заходів для відповідності публічного управління та адміністрування до вимог ЄС. Цей нормативний документ став основою для розробки відповідних нормативних актів щодо трансформаційних змін інституційного забезпечення; правових засад функціонування державної служби; вдосконалення професійної етики державних службовців; удосконалення системи надання державних послуг; підвищення результативності управління на державному та місцевому рівні [1]. Європейські інтеграційні процеси вимагають удосконалення інституційного середовища через дотримання вимог і стандартів поведінки суб'єктів публічного управління та громадянського суспільства, які схвалені на міжнародному рівні та населенням країни.

Реформування політичної та економічної системи здійснюється за допомогою децентралізація, яка передбачає розширення повноважень і зміцнення місцевого самоврядування, що потребує розроблення відповідного правового механізму. У 1985 р. було прийнято Європейську хартію місцевого самоврядування, де органи місцевого самоврядування визначають як основу демократії, громадяни беруть участь в прийнятті важливих рішень щодо управління державними справами саме на місцевому рівні. У європейських країнах саме принципи демократії і децентралізації влади стали значним внеском у розбудову Європи [2].

Основними завданнями реформування публічної адміністрації є наступні: формування стабільної та ефективної організації і діяльності виконавчої влади; організації професійної, політично нейтральної та відкритої публічної цивільної служби (служби в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування); створення системи спроможного місцевого самоврядування; зміцнення статусу громадянина у відносинах з органами

публічної адміністрації; гарантування підконтрольності публічної адміністрації політичній владі та суспільству [3].

В Україні вже зроблено перші кроки на шляху децентралізації влади, для переходу до нової конституційної моделі самоврядування територіальних громад: було ухвалено Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015 № 157- VIII; Постанову Верховної Ради України «Про попереднє схвалення законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади» від 31.08.2015 № 656- VIII [4; 5].

Децентралізація як першочергове завдання трансформаційних процесів управління визначена в Стратегії сталого розвитку «Україна–2020», затверджена Указом Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. Даний документ передбачає реалізацію 62 реформ та програм розвитку держави у напрямку реформування публічного управління та адміністрування. Саме пункт 3 визначає здійснення децентралізації та зміни у публічному управлінні, що забезпечить прозорість адміністрування, функціонування ефективного інституту державної служби, використання новітніх інформаційно-комунікативних технологій та ін. Даний документ визначає основну мету децентралізації, а саме відхід від централізованої моделі управління в державі, забезпечення спроможності місцевого самоврядування та побудова ефективної системи територіальної організації влади в Україні, реалізація у повній мірі положень Європейської хартії місцевого самоврядування, принципів субсидіарності, повсюдності і фінансової самодостатності місцевого самоврядування [6]. Децентралізація також розширює права та можливості для громадян і підвищує рівень та якість демократії.

Отже, формування нормативно-правового забезпечення публічного управління та адміністрування має відповідати європейським критеріям та принципам реформування в країні. Сьогодні характеризується активізацією роботи над створенням досконалого законодавчого середовища публічного управління, в тому числі у напрямку децентралізації влади та зміцнення місцевого самоврядування.

Література:

1. Про Концепцію адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу: Указ Президента України від 05.03.2004 р. № 278/200. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/278/2004>.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування. м. Страсбург, 15.10.1985 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/994_036.
3. Проект Концепції реформування публічної адміністрації в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pravo.org.ua/files/administr/Konceptiya_reform_publ_admin_2.doc.
4. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 05.02.2015 р. № 157-VIII [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.
5. Про попереднє схвалення законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади: Постанова Верховної Ради України від 31.08.2015 р. № 656-VIII [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/656-19>.
6. Про Стратегію сталого розвитку «Україна–2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>., п.3.